

1654 On. Biblioteca Palatului Cultural Arad

DRACULA

2 Lei

Redacția și administrația:

Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida „Astei Bănățene”

Spiritul dela Mărășești...

Se împlinesc, azi, douăzecișitri de ani dela marea bătălie dela Mărășești, înscris gloria armelor românești în cartea cea mare a popoarelor. La împlinirea celor douăzecișitri de ani dela mărețele fapte de arme dela Mărășești, națiunea română se află din nou sub cutele drapelului măreț al țării. Pentru ce au mușcat cu două decenii și ceva în urmă din țărâna pământului românesc — apărându-l — stau acum, de mai bine de un an de zile, strajă la hotarul nostru. Nu lipsese dintre ei, ici și colo, nici supraveghitorii zilelor de glorie din trecut — cu părul demult încărmuțit pe la tample, dar cu aceeași iubire de Patrie în suflet, cu același elan gata pentru sacrificiul suprem, avem în rândurile oștii și azi oameni autentici ai acelor zile mari.

Spiritul dela Mărășești n'a pierit!
El vine — de va fi nevoie — acest spirit e gata să se manifeste din nou, dintr-un câmp de moarte, tumultuos, nebiruit.

*Murim mai bine'n lupte, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ!*

Alți japonezi arestați de autoritățile britanice

O importantă conferință la Tokio

Londra, 6 (Rador). — Ambasada japoneză a primit Duminică seara o telegramă din Tokio, prin care se anunța eliberarea altor patru cetățeni britanici dintre cei arestați recent. Printre ei figurează și numele d-lui James, președintele Camerei de comerț streine din Kobe, care este totdeauna și consul onorar al Suediei.

Shanghai, 6 (Rador). — D-nei anunță, că trei mari comercianți japonezi au fost arestați la Rangoon.

Singapur, 6 (Rador). — Corespondentul agenției Reuter anunță: Duminică în zorii zilei poliția a arestat pe d. Ishiro Kobayashi, cetățean japonez, director al agenției de informații japoneze „Eastern News”, fondată de d-sa acum câțiva ani.

Tokio, 6 (Rador). — DNB transmite: O importantă conferință se va ține între reprezentanții ministerului afacerilor streine, ministerul marinei și ministerul războiului, pentru a examina chestiunea arestării supușilor japonezi de către autoritățile engleze din Londra. Cercurile politice cred că d. Matsuo ministrul afacerilor streine va cere lui sir Robert Craigie, ambasadorul Mării Britanii, clarificarea acestei chestiuni.

Prietenie sârbo-ungară?

Prisonierii sârbi din 1914 murit de foame și de frig în Ungaria

Mureau cu grămada, iar autopsia a stabilit că au murit cu stomacul gol

Am văzut, în numărul nostru precedent cum au fost tratați în 1914, în celălalt Aradului, internații sârbi: au fost ținuți cu măruntae stricate de viață, îmbolnăviți și au fost secerati de tifos exantematic.

Am murit, atunci, peste 3000 de internați sârbi, grație acestui bestial tratament aplicat de ungurii cari azi vor să ne „prieteni” sârбилor.

Acum, românii — cei înjurați azi de gazete și de unii gazetari sârbi, ca și cum ar striga în lumea largă radio-telegrafică — am luat apărarea sârбилor. Cu autoritățile ungurești, de mare respect al neamului nostru, de luptător român Ștefan Ciceo Pop.

Acum, acum, ce fel de tratament aplicat ungurii prizonierilor de război sârbi. Cităm, în continuare, din cartea „Le trăite” a regretatului R. Cioro-

șterita latină, căci școala lor e sârbească, dar vorbește românește în casă.

Iată, deci, „prietenia” sârbo-ungară. În lumina unui trecut nu prea îndepărtat.

În timpul războiului mondial, care a fost războiul de dezrobire națională al sârбилor ca și al nostru, ungurii spânzurau de copacii de pe marginea șoselelor pe învățătorii și preoții sârbi, alimentau cu măruntae stricate pe internații sârbi din cetatea Aradului și lăsa să moară de foame și de frig pe prizonierii de război sârbi...

În tot acel timp, noi eram alături de sârbi, cu sufletul și cu fapta: preoții noștri cetate rugăciunile de dezlegare condamnaților sârbi, luptătorii noștri lua apărarea internațiilor sârbi, iar societatea românească din Arad aștepta noapte

pe prizonierii de război sârbi, cari erau aduși acolo ca vai de ei.

Azi?
Azi, radio-Budapesta citează din gazete și gazetari dela Belgrad, favorabili tezei revizioniste maghiare, în dauna României.

Azi, asistăm la spectacolul neverosimil și grotesc al unei „prieteni” sârbo-ungare?

Pe ce s'o fi bazând — Doamne — această prietenie?...

Măine: Generalul Damjanich, trădătorul sârb din 1848

Japonia a pus în libertate pe toți supușii englezi

Guvernul japonez a cerut punerea în libertate a supușilor japonezi din Anglia

Tokio, 6. (Rador). — S'au luat măsuri din partea guvernului japonez să fie puși imediat în libertate toți supușii englezi cari sunt reținuți în diferite orașe ale Japoniei.

În același timp guvernul japonez a cerut să fie puși în imediată libertate supușii japonezi reținuți la Londra, iar Anglia să se rețină în viitor dela cele mai mici represalii.

Colaborarea Statelor Unite cu Europa va putea salva civilizația

Discursul colonelului Lindberg la un meeting neinterventionist

Chicago, 6 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: Cu ocazia unui meeting organizat în contra intrării Statelor Unite în război, colonelul Lindbergh a pronunțat Duminică un discurs la radio.

El a declarat între altele, că trebuie să se atragă atenția asupra activității unor grupuri mici care sunt interesate să atragă Statele Unite în război. Fiind un partizan convins al neinterventionii, consideră ca esențială, colaborarea Statelor Unite cu Europa, care singură va putea salva civilizația și dreptul de a face comerț mondial. Nici una dintre cele două părți nu este destul de puternică

pentru a exercita un control asupra omeniției întregi în opoziție cu celelalte părți. Până acum noi am avut a face cu o Europă dominată de Anglia și Franța. De azi înainte vom avea în fața noastră o Europă dominată de Germania. Ni se spune adesea că o colaborare cu o Germania victorioasă va fi imposibilă atât timp cât tratatele vor fi pețece de hârtie. La această răspund că totdeauna: este posibil colaborarea atunci când fiecare parte are interes și în măsura în care tratatele nu au fost excluse din raporturile cu națiunile slabe. Personal eu nu aș vrea ca securitatea să depindă de

tratate, de aceea eu recomand o înarmare defensivă puternică. Încheind tratate cu națiunea dominantă din Europa, oricare ar fi ea, noi vom înlătura orice speranță de pace. Dacă noi vrem să evităm războiul pentru Statele Unite, ar trebui să ne punem în fruntea unei organizații care să asigure pacea, oferind Europei un proiect în favoarea civilizației occidentale și la care să ia parte atât Europa cât și Statele Unite.

D-sa a terminat declarând că războiul se datorește Mării Britanii, care era prea bogată, iar Europa centrală prea săracă.

Cum lucrează pictorul Demian

Am fost în mai multe rânduri să văd interiorul Catedralei, ca să mă bucur cum înfloresc pereții împodobiți cu impletituri măiestrite lucrare, cum icoane sfinte ca din vechi scripturi, apar de pe o zi pe alta — vrăjite pe sub bolți. N'am avut norocul însă să pot întâlni acolo pe creatorul acestor splendori până în zilele trecute.

Cu pași înceți am intrat în catedrală, pășeam abea, îmi era teamă de rezonanța pașilor mei să nu tulbure atmosfera mistică ce domnește acolo. M'am dus până în fața altarului unde se află o schelărie ce se ridică până la o înălțime de trei etaje și care acoperă în parte picturile murale terminate. Am ridicat ochii și de abea-l zării pe artist care lucra sus pe platformă. Când m'a văzut, el îmi făcu un semn amical cu mâna și la întrebarea mea dacă e voie să urc (aveam curaj să întreb ca fosta lui elevă) îmi răspunse, „dacă nu ți-e teamă, vino sus”.

Eu atâta așteptăm! Totuși când pusei piciorul pe prima treaptă a schelăriei și mă uitai în sus pare că se învărtea lumea cu mine. — Curaj! îmi zisei; și o luai încet în sus. Tot mai sus — în scârțait de fiecare și scânduri... și iată-mă pe platforma unde mă aștepta artistul. N'am îndrăznit să privesc în jos și văzând pictorul cum se plimba în voce îmi scăpa o exclamație de mirare: se poate să nu te infiori stând la așa o înălțime? — „Sunt obicinuit”, — răspunse el — aici mă simt foarte bine! —! Dacă întindeai mâna atingeai bolta!...

Mă gândeam: să stai aici sus să pictezi cu mâna întinsă cu capul dat pe spate, un perete boltit! Mare curaj și multă îndemănare îți trebuie! E o muncă fizică extraordi-

nară, ne mai vorbind de munca psihică, adică pictura propriu zisă, care cere o concentrare a atenției de fiecare clipă.

Uitasem la ce înălțime eram și că stăteam pe o schelărie subredă, uitasem să mai privesc jos. Nici nu mă mir, căci îmi luase ochii ceiace vedeam sus pe boltă. Era icoana Maicii Domnului.

De jos pare de o înălțime potrivită. Acolo sus are peste șase metri. Ocupă tot peretele din față. Totul e armonizat într'o tonalitate caldă de un auriu de soare apune! — O tehnică desăvârșită, o factură cu totul personală. Imagine a Mariei însufletită de o mână măistră!

L'am întrebat cum lucrează, dacă are cartoane dinainte pregătite!? „Nici vorbă — îmi răspunse el. — Iau pensula și desenez deadreptul pe perete, schițând cu o culoare neutră. Lucrez așa cum se face aquarela — cu apă, dar, de var, — cu caseină, pământ... tehnică primitivă — dar operă foarte durabilă, ține sute de ani nealterată!” — Am rămas uimită! — Dacă ești cât decât pricepător în ale picturii știi ce înseamnă a desemna deadreptul pe perete, o siguranță desăvârșită și să-ți stăpânești meseria ca nimeni altul! — Are o mână prin care pare că curge ca un fluid magic — linia pe care din nimic o realizează.

El zice că vede icoana pe perețele alb, înainte de a o desena așa că mâna nu este de cât o servitoare fidelă, care execută ceiace ochiul poruncește. — După ce face schița cu un ton închis, umbrele — peste rest trece cu lazur și la sfârșit întărește punctele esențiale. Din câteva trăsături de penel redă o mișcare, o expresie, reușind să redea grație

și suavitate la icoane de dimensiuni uriașe. Îi place foarte mult să lucreze în dimensiuni mari, păstrează o perfectă proporție și are un drapaj minunat, falduri ce cad într'un mod cu totul natural. — Fiecare cap are o expresie aparte, delă ingeresc până la Dumnezeesc Maestru al mâinilor spiritualizate, cari vorbesc, mângăie, amenință, imploră.

Pictura lui e de inspirație bizantină, totuși este pătrunsă de un profund caracter personal, notă care-l deosebește atât de mult de ceilalți pictori ai noștri.

E o muncă grea ceiace face, cere o mare încordare a nervilor, deaceia e o muncă ce durează. Trebuie timp pentru a o termina, ca pentru orice lucrare cu temei.

Când va fi terminată însă pictura acestei catedrale, va fi o lucrare de mare valoare, de care va trebui să fie mândru orice Român, mai ales făcută fiind de meșteri băștinași, între cari pictorul Demian este cel din-tăi.

Flavia Munteanu

Vodă Ștefan în Basarabia

*Plăieși nu văd, nici buciume n'aud,
Cu groază mă cutremur ca un orb,
De-asupra fițpă croncânit de corb,
Satana umbilă dela Nord la Sud.*

*Nechează calul rătăcit pe creste,
Văpâi de zare fumegă pe nări,
Ca smeul galopeză pe cărări —
In noaptea asta Domnul unde este!*

*Mă'ncurc în pasul meu ca un olog,
Un trăsnet greu mi-a risipit Divom,
Spurcate neamuri fulgeră limanul,
N'am buzdugan să bat, n'am nici dâră!*

*Pe crucea Basarabiei acum
Stau răstignit în plângeri și vâltoare
Dar cred în judecata viitoare
Când voi deschide pân' la Nistru drum!*

VOLBURA POIANA NASTURĂ

BĂILE MINERALE VAȚA DE JOS

(JUD. HUNEDOARA)

cu apă sulfuroasă și carbonată

Vindecă cu rezultate incomparabile

Rheumatism, sciatică, hemoroizi, lumbago, convulsii spasmodice, boli femeiești etc.

PENZUNE: 3 mese și locuință de persoană a zi LEI 160—180.

Reducere pe Cfr. Proiecte, la Gorința, cu plăcere

Direcțiunea Băilor

După ce Dumnezeu va vedea că avertismentele sale vor fi zadarnice, iar oamenii nu se vor pocăi, își va împlini voința de a pune capăt acestei lumi pline de păcate. Sfârșitul tragic se va produce în diferite chipuri. Imaginația poporului a fost foarte fecundă în această privință, mai ales că ea era alimentată de bogata literatură apocaliptică. Cele mai răspândite credințe amintea ca mijloace de distrugere focul, apa sau prăbușirea stâlpilor cari susțin pământul. Totuși înainte de actul final, procesul nimicirii va trece prin etapele unei agonii mondiale.

Sfârșitul lumii îl pregătește în secret Diavolul îndemnându-i pe oameni la fapte rele. Dumnezeu însă, din nețărmurita sa îndurare, nu va prăpădi lumea până când nu-și va trimite sfinții pe pământ să lupte împotriva Diavolului căci în bună parte acesta este vinovat și responsabil de marea decadentă morală a oamenilor. Dintre sfinți nu vor coborî decât aceia cari se ridicaseră în cer cu trup viu, deci fără moarte. Astfel Enoh, Ilie și Ioan se vor întoarce atunci pe pământ și vor destăinui uneltirile Diavolului, care își va omorî tăindu-le capul. Moartea acestor sfinți va însemna declanșarea sfârșitului, fiindcă din sângele lor se va naște focul ce va mistui lumea.

După ce-și vor lua moarte și acești trei sfinți înălțați de vii în sânul împărăției cerești, Dumnezeu va îndruma îngerii ca să inițieze etapele cataclismelor. Mai întâi se vor mișca apele în valuri îngrozitoare, iar animalele marine vor ieși pe maluri și vor da alarmă prin urletele lor înfricoșătoare, apoi se vor aprinde mările și vor arde în clocotiri de văpaie, încât se vor topi țărnicurile, iar pe urmă se vor umplea de sânge toate apele și pământul. Se vor produce după aceea niște cutremure atât de puternice, cum nu se pomeniră de când e lumea, și vor clătina munții din temelie, iar prăbușirea lor și sfărâmarea stâncilor vor provoca moartea oamenilor și vietăților de pe pământ. Soarele se va întuneca, luna va săngera, iar stelele vor cădea. Cerul și pământul se vor aprinde, vor arde toate spurcăciunile lumii, iar pământul va deveni neted și curat, ca să poată coborî pe el Dumnezeu, care l-a creat.

În aceste credințe găsim numeroase concepții apocaliptice, cari au dat naștere unor serii de fantezii, bogate în amănunte înspăimântătoare, dar având aproape toate ca ideie finală numai distrugerea suprafeței solului, care adăpostea răutatea și păcatele, iar nu nimicirea totală a pământului propriu zis. Din această idee a cruțării materiei pământești și-a făcut poporul închipuirea că după sfârșitul lumii noastre Dumnezeu va crea o altă lume și o nouă omenire.

Credințele despre etapele unei agonii mondiale au avut sursă de inspirație în diferitele produse ale literaturii apocaliptice, cari s'au răspândit mai cu seamă pe vremea bogomilismului. Adevăratele și străvechile credințe însă nu pomenesc despre aceste faze prin cari va trece procesul distrugerii, ci susțin

XV. Studiul de folklor mitologic românesc

Cum se va produce distrugerea lumii

— Surselor mitologice de inspirație apocaliptică. — Etapele cataclismelor. — Mistuirea prin foc. — Bătălia finală. — Prăbușirea stărilor cosmice. — Nașterea unei alte lumi. —

de Aurel Cosma

că momentul sfârșitului va veni deodată, când va hotărî Dumnezeu, iar cataclismul final se va întâmpla prin arderea feții pământului,

În Bucovina de exemplu poporul credea că Dumnezeu va trimite o ploaie de foc ca să topească pământul și să-l curețe de toate spurcăciunile cari se află pe el. Se mai preciza că văpaia mistuirii va pătrunde până la o adâncime de 9 stânjeni. Despre durată arderii sunt multe variante. Cea mai interesantă este că Dumnezeu nu va opri focul decât atunci când pământul îi va spune s'a purificat deja. Totuși flăcările nu se vor stinge numai dacă pământul într'adevăr devine atât de curat ca Hristos. După alte credințe, odată cu suprafața pământului vor arde numai oamenii vii, dar și trupurile celor morți și îngropați în pământ. Cele 12 vânturi ale văzduhului vor strănge cenușa și e vor sufla-o pe valea lui Safat, unde pe această movilă formată din scrumul morților se va face judecata din urmă.

În alte regiuni se spunea că pământul va arde până va deveni iarăși neted ca la începutul creației sale.

La o săptămână după distrugerea lumii se va face judecata din urmă. Dumnezeu va coborî atunci la Ierusalim împreună cu Sf. Petru și Maica Domnului, iar judecarea sufletelor are să o facă în valea lui Safat.

În nordul României, mai ales în părțile Moldovei și Bucovinei, unele credințe populare susțineau că înaintea ploii de foc se va produce o bătălie finală. Împăratul Constantin va ieși cu oastea lui și îi va birui într'un război mondial pe toți împărații și regii lumii. Din aceste lupte foarte mulți oameni vor muri, iar puținii supraviețuitori vor fi apoi mâncați de diște nășări cu cioc de fer.

Altă versiune spunea că la sfârșitul lumii va izbucni un război pe tot pământul. Se va ivi atunci un împărat necunoscut, care îi va distruge pe toți oamenii în afară decâtiva din jurul lui. Din acest grup de supraviețuitori se va forma și se va naște o lume nouă. Dacă s'ar întâmpla însă, că acest împărat nu s'ar mai ivi, atunci Dumnezeu va arde pământul, iar după curățirea lui îi va readuce pe Blajini ca să-l locuiască.

Am văzut în partea unde expunem credințele

poporului român despre suporturile cosmice că pământul e proptit pe spatele unor animale sau este sprijinit pe niște stâlpi mondiali. Acești stâlpi așază-nință să se prăbușească, deoarece Diavolul roade întru la temelia lor. Dacă oamenii nu țin posturile nu ascultă de poruncile lui Dumnezeu, acești stâlpi se vor prăvăli, iar pământul se va îneca în marea nemărginită.

Decadența morală a omenirii ar mai putea să determine pe îngerii păzitori dela marginea pământului să-și abandoneze locul lor de strajă și să-l lasă pe Diavolul ca să întoarcă platoul de pământ cu focul în sus. Atunci suprafața scoartei pe care sta lumea noastră va ajunge de desupt și se va îneca iar Blajinii se vor ridica deasupra și vor începe o lume nouă.

Prin orice mijloace s'au produce distrugerea lumii, un lucru pare logic în judecata poporului că se va nimici și materia. Chiar dacă ar arde pământul, cenușa lui va rămâne. Poate vor fi însă extirpați numai oamenii și vietățile. În orice caz materia în-tă din care fusese făcut pământul se va conserva și în parte, fie chiar puțin alterată, și ea va servi pe-tru noua creație a lui Dumnezeu, căci conform unor credințe admise în mod general de poporul român după sfârșitul lumii actuale se va naște o lume nouă. În Oltenia se preciza că această lume va fi formată din alți oameni, la fel ca cei de azi, dar fără păcate, fără nevi de a se hrăni cu mâncare și beutură, multe părți, indeosebi în Bucovina, se credea că oamenii ce se vor naște în lumea viitoare vor fi mai de tot, cât un deget al nostru.

În ipoteza retroversării pământului, lumea va rămâne se va compune după credințele moldovene sau bucovinene din Blajinii cei drepti și evlaviosi cari prin schimbarea feții solului vor ajunge iarăși la lumină. În aceleași regiuni însă se mai susțineau după ce oamenii lumii noastre vor fi înnecați prin întoarcerea pământului, Hristos se va pogori pe suprafața și va crea doi oameni la fel cum procedase Tatăl ceresc când zidise pe Adam și pe Eva. După acești doi oameni ai lui Hristos se va naște o altă lume, iar istoria va începe din nou.

Unele credințe inspirate din literatura apocaliptică susțineau succesiunea unei împărății a lui Dumnezeu, care în concepția poporului nu era altceva decât Diavolul. Lumea se va sfârși prin domnia lui Diavolul, dar ea nu va ține mult, căci Dumnezeu îi va scăpa pe oameni de sub teroarea Diavolului care mult păndea acest moment de a pune stăpânire pe creația divină.

Mai erau câteva credințe izolate cari preconizau ideea nimicirii totale și definitive a lumii. La terminarea tragediei mondiale, Dumnezeu și Diavolul vor împărți între ei sufletele oamenilor, apoi se vor urca în lună, pe care anume o creiaseră după chip și asemănarea pământului ca să le servească drept loc de retragere în urma distrugerii complete a lumii

Românii din Ungaria în ultimele decenii

Injustețta pretențiilor maghiare. Procentajul Ungurilor în județele din Transilvania

destinare generală în ordinea lui și în special între noi și vecinii noștri unguri și bulgari, — e credința noastră conducătoare, credință dată de către d. Manoilescu, miniștrii afacerilor streine, în ședința consiliului de miniștri. Dealtcum întreaga politică de 20 ani încoaci a fost dată de cele mai sincere dovezi în fața minorităților. Desvoltarea economică, religioasă, politică a minorităților, n'a fost întru nimic stănată. Ba mai mult, la noi minoritarii sunt avantați, de multeori în dauna populației majoritare. Spiritul nostru rădăuintă a mers atât de departe, încât am suferit umiliri din partea minorităților, numai ca să avem liniștea neapărată pentru consolidarea țării.

Am căutat asimilarea altor cetățeni, am luat nici limba, nici religia lor. Nu i-am desnaționalizat. Nu

putem spune aceasta despre vecinii noștri unguri.

În lumina statisticelor maghiare, — cu toate rectificările patriotice făcute de cei cari le-au compus —, să privim elementul român, rămas în Ungaria după anul 1918.

Iată statistica din 1890, care intrucâtva se apropie mai mult de adevăr, decât celelalte recensăminte compuse ulterior. Adunând numărul românilor, rămași în Ungaria, după 1918, — ne dă impresionanta cifră de 250.000 români. Unii dintre acești români se ascund sub numirea de ó hitű, alții gör. katolikusok. Care e situația acestor români azi? N'au școli, n'au biserici, nici societăți culturale-economice. Nu li s'a dat pămant, cum li s'a dat ungurilor din România. În bisericile românești din Ungaria se face serviciu divin în limba maghiară și li se țin predici în spirit de invrajbire.

Comune cu populație românească

Ca să te vada comune aproape curat românești din Ungaria. Poci ai în plasa Orosháza, cu 1400 români din 1585 locuitori. Rekerd cu 395 români din 425 locuitori, Vekerd cu 395 români din 425 locuitori, Vasad cu 38 români, Vasad cu 1008 locuitori din 1233 locuitori. Michereciu — curat protopopiat ort. român, cu 1521 locuitori români din 1521 locuitori. Keverd cu 186 români, Leta-Mare cu 1676 locuitori (2 biserici românești). Bătania cu 121 români, Marczibányi-Dombegyháza cu 254 români, Kunágota cu 147 locuitori, Mattenclot-Dombegyháza cu 121 români, Mezöhegyes cu 92 români, Csanád cu 1689 români din 1689 locuitori. Apsa de jos cu 3133 locuitori din 3998 locuitori. Apsa de mijloc cu 2700 români din 2700 locuitori, Szt. György-Ábrány (jud. Szabolcs) cu 513 locuitori, Békés-Csaba cu 135 români, Vekerd cu 173 români, Békés cu 89

români, Kétegyháza cu 2451 români, Csordás cu 70 români etc. În fiecare comună din plasa Orosháza aflăm români cel puțin 5% din numărul populației maghiare.

În dicționarul lui Korabinszky din 1786, ni se dau o sumedenie de comune românești, din județele Szabolcs, Bihar (partea rămasă Ungariei), Bereg, Ugocsa, Békés. Astfel comuna Nyir-Adony din Szabolcs la 1786 era românească (în 1890 are numai 12 români din 3181 locuitori). Biri la 1786 era românească (la 1890 din 798 locuitori, are 1 român). Totuși procesul de desnaționalizare nu s'a putut desăvârși nici în 1890, căci aproape fiecare comună din plasa Nagy-Kálló, are un număr însemnat de români. Astfel Szent-György-Ábrány are 518 români (1762 unguri), Nyir-Acsád 72 români, Mártonfalva 22 români, Nyir-Adony 12 români etc.

Statistica confesiunilor

Un fapt foarte important, hotărâtor, în susținerea tezei că românii au rămas și poate mai formează și azi, în Transilvania, o mare parte din populația locuitorilor din unele părți ale acestui județ, e statistica confesiunii în Unguri, Germani, Venzi, Sârbi, Evrei, nu pot fi de confesiunea catolică. Pot fi românii sau rutenii. În plasa Nagy-Kálló din jud. Szabolcs, după statistică —, 654 români, după confesiunea sunt 16.100 gr. catolici. Să zicem că toți Rutenii în număr de 150 toți Slovacii în număr de 150 această plasă sunt gr. catolici, răman 15.368 gr. catolici, cari nu sunt decât români. Această inducere a statisticii, o constatăm și în plasa Bogdanyi, unde sunt 4043 gr. catolici (dar românii, rutenii și slovacii. Un abuz din parte-mi, când socotesc

pe slovacii gr. cat. —, dau numai 1128 locuitori), plasa Dada-inf. cu 2741 gr. cat. (total slovacii români, ruteni 139), plasa Dada sup. cu 4803 gr. catolici (rom., rut., slov. 308), plasa Kis-Várda cu 4066 gr. catolici (rom., rut., slov. 627), plasa Tisa cu 2326 gr. catolici (rom., rut., slov. 129). Identică e situația în județul Hajdu, unde în total sunt 10.999 gr. catolici, însă numărul total al celor care pot avea această confesiune e 387 (români 77, slovacii 290, ruteni 30).

Comit un abuz, — repet — în favoarea Ungurilor, când socotesc pe slovacii de gr. catolici.

Tot aceste concluziuni raționale și nerăsturnabile reies și din statisticele celorlalte județele limitrofe României de Vest.

Comunitatea lui Fényes Elek, din 1839

Comunitatea statistic și geografică a lui Fényes Elek din 1839, aflăm localități românești, în județele Békés, Szabolcs, Ugocsa, Csongrád etc. În orașul Csaba erau 682 gr. neuniți, în Kétegyháza 4036 gr. neuniți, în Kétegyháza era curat românesc, căci avea 303 cat., 4036 neuniți, 4 ref.), Gyulavári 170 gr. neuniți, iar Gyulavári (în marturisirea lui Fényes Elek, fu „régén") nainte vreme locuit de maghiari. Okgyos, avea 81 gr. neuniți și 4 catolici. În jud. Bihar (în părțile rămasă Ungariei) erau comune cu populație românească Széplak, Leta-Mare, Bajamér, Derecske (com. urbană) Darvas (cu 581 gr. neuniți), Bekecs, Szt. Márton (124 gr. neuniți), Szt. Pál (186 gr. cat.) Poci ai (900 locuitori), Vekerd (345 gr. neuniți), Vekerd (345 gr. cat.), Zsáka (349 gr. ne-

uniți), Michereciu, comună curat românească cu 865 gr. neuniți, Macău cu 2000 gr. cat., Bătania cu 5032 gr. neuniți, Cenadul-Nou cu 2512 gr. neuniți. În Seghedin statistica lui Fényes Elek din 1839, arată 1589 gr. neuniți, în Szentes 600 gr. neuniți, în Holdmezővászárhely 1038 gr. neuniți.

În jud. Szabolcs erau 32.523 gr. catolici, cari după naționalitate erau unguri, ruși și români — ne spune autorul dicționarului. Noi știm bine, că în părțile jud. Szabolcs, Hajdu, s'a înființat în anul 1912, la Hajdudorog, o episcopie gr. catolică maghiară, pentru desnaționalizarea românilor. Centre însemnate românești acum 100 ani, în acest județ erau: Kis-Várda, Bács-Aranyos Bezdéd, Gyulavári, Jéke, Karász, Napkor, Tornyospálca, Papp, Téth, Thass, Nagy-Kálló, Rácz-Fejérto, Nyir-Adony, Balkány,

Biri, Bököny, Gelse, Geszteréd, Huguai, Kis-Kálló, Mártonfalva, Miháldi, Szakoly, Nyiregyháza, Tisza-Lök Balsa, Bu, Búd, Tisza-Eszlár, Gáva, Orosz, Pazony, Timár, Tura, Nyir-Bakta, Mária-Pocs, Szent György-Ábrány, Acsád, Pusztadobos, Gyula, Kis-Léta, Lugos, Petneháza, etc. În jud. Ugocsa: Salank, Sárad, Sásvár, Nagy-Tarna, Szárazpa-

lak (curat românesc gr. neuniți), Nagy-Gércz (id.), Kis-Gércz (id.), Kis-Tarna, etc.

Aceste comune amintite în dicționarul lui Fényes Elek, azi aproape toate se află în Ungaria. Numai unele din fostul comitat Ugocsa, sunt în România (Turt. Tarna-Mare).

Elementul românesc se întindea în sec. 18 și 19, dincolo de granița politică actuală cu Ungaria

Totți geografilor, statisticienii, etnografilor secolului 18, 19, arată întinderea elementului românesc, dincolo de granița politică actuală vestică. Mathias Bel, în 1779, arată o mulțime de comune românești din județele Hajdu, Bereg, Szabolcs, Békés etc. Asemenea Korabinszky, Vályi, Stricker Prasz, Czörnig etc. După harta lui Ficker (1860), populația românească din județele Hajdu, Szabolcs, Bereg, Ugocsa, județe azi în Ungaria, era peste 5%, iar în județul Békés și Csanád, deasemenea în Ungaria era peste 10%. În 1865, județul Ugocsa avea 50.000 locuitori, dintre cari

21.000 unguri, iar 8000 români, Békés cu 155.000 locuitori, dintre cari 45.000 unguri și 20.000 români, Maramureș (azi din el la Ungaria) cu 177.000 locuitori, dintre cari 13.000 unguri și 57.000 români.

Din toate mărturiile cari stau la dispoziția statisticienilor, se constată că hotarul fixat în 1919 între noi și Ungaria, e relativ cel mai firesc etnic. Afară de blocul săcuiesc, numărul maghiarilor respirați pe pământul României, nu întrece cu mult numărul românilor din Ungaria.

Întoarcem pagina

Ungaria revizionistă, zilnic agită chestiunea Transilvaniei, plângând șorțea celor peste „două milioane” maghiari ajunși sub stăpânire românească.

Pentru a se vedea injustețta pretenziunilor maghiare, dau în procente, după statistica anului 1928, populația din Transilvania, Maramureș, Crișana și Banat:

Județul	români	unguri
Turda	93 ⁸⁰ %	23 ⁶⁴ %
Făgăraș	91 ⁹⁵ %	4 ²³ %
Hunedoara	81 ⁹⁴ %	12 ¹⁶ %
Alba	80 ⁵⁰ %	13 ⁹⁷ %
Someș	77 ³⁰ %	15 ⁷⁴ %
Caras-Severin	74 ⁵⁵ %	4 ⁴⁶ %
Năsăud	70 ⁵⁹ %	4 ¹⁰ %
Sibiu	64 ²² %	3 ²⁸ %
Cluj	62 ⁵⁰ %	29 ³⁰ %
Sălaj	61 ⁶³ %	31 ²⁵ %
Arad	61 ⁵⁹ %	24 ⁷³ %
Bihar	56 ³² %	35 ²⁹ %
Maramureș	54 ²¹ %	9 ¹³ %
Satu-Mare	54 ⁰⁵ %	25 ⁶⁸ %
Târnavă-Mică	50 ⁸⁹ %	27 ⁶⁴ %

Majorități absolute au ungurii în Ciuc (77%), Odorheiu (93²⁶%), Trei Scaune (78⁸⁸%) și Mureș (52⁵⁶%).

Ne punem deci întrebarea, care e justificarea pretenziunilor maghiare asupra Transilvaniei? Nicăiri în lume nu se poate justifica o astfel de pretențiune, decât în baza „dreptului pământului”. Și și acesta nu știu cui ar da dreptate?!

De 22 ani încontinuu se flutură fantoma revizionismului. Dar care e temeiul acestui revizionism? Trebuie să fie un drept etnic, o voință a populației, un drept istoric. Ori nu e nici unul. Dar trebuie să ai și o bază morală, știindu-

te că prin procedeele urmate, prezinți o viață culturală, economică, socială mai superioară. Trebuie să dai celor pe cari îi omori cu dragostea, o situație economică mai bună, o desvoltare culturală națională, o treptată dispariție a deosebirilor sociale.

Vecinii noștri nu prezintă decât un sistem economic feudal, o nobilime trufasă, care desconsideră țărâniea și o cultură exclusivistă maghiară. — Curoaștem țărâniea maghiară și știm că e sântul de dominația grofilor, cari sub flamura „revizionismului” tin în robia economică milioanele de țărani.

Se pune chestiunea unui aranjament direct și pacinic între noi și Unguri. Foarte bine. Dar, să nu se uite că și noi avem sub stăpânire maghiară 250.000 români, cari sistematic din an în an, politica maghiară îi desnaționalizează. Acestora nu li-s'au dat nici școli, nici biserică românească, și nici o perspectivă de viață națională. Dacă străbați țările din jurul Debretinului, Mezö-Turului, Mezö-Péterd, Mezö-Hegyes, Nyir-Adony, Nagy-Kálló, etc. . . . vei afla țărani cari vorbesc și azi limba românească, e drept că stricată, și cari protestează dacă le spui că sunt maghiari. Ei sunt ohitu (de confesiunea ortodoxă). Li-a mai rămas credința.

Vecinii noștri să dea acestor români, numai un șfert din drepturile pe cari le au Ungurii din România.

NICOLAE ILIESIU

În numărul viitor o tabelă statistică asupra Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

Ședința comisiei ținutale de colaborare

Timișoara, 6. — În ultima ședință a comisiei de colaborare, care a avut loc la rezidența regală a ținutului nostru, sub prezidenția d-lui secretar general dr. Gheorghe Ciupe, s'au discutat o serie de chestiuni de actualitate, printre cari și situația recoltei și a noului preț al grâului.

S'a constatat că recolta de grâu din acest an este submediocră. Un an atât de slab n'a mai văzut demult Banatul.

În ce privește problema industrială și a șomajului, s'a repetat invitația ca industriile să-și continue în mod normal lucrul. S'a constatat că nu s'au făcut

reduceri în masă nici unde, însă unele industrii se resimt din cauza lipsei de materii prime. Puținii muncitori, cari ar fi concediați dela aceste industrii, vor găsi plasament la CFR, cari au anunțat că au nevoie de un număr de 350 de muncitori.

Comisia de colaborare a mai discutat merul înscrierilor în Partidul Națiunii, constatând că la țară, după terminarea muncilor agricole, aceste înscrieri se fac în mod masiv.

Ședința comisiei de colaborare a continuat în cursul zilei de Luni.

Revista Presei

România

ARDEALUL

Ardealul — în deplină cunoștință de cauză — vrea să-și spună cuvântul, vrea să-și apere drepturile sale sante, în fața țării, în fața lumii, în fața judecătorilor care vor împărți dreptatea.

Ardealul cere sărăcit să vadă pe vlădicăii săi, pe cărărarii săi, pe fruntașii săi în primele rânduri, susținând dreptatea cauzei sale. Ardealul vrea să pună la contribuție toate cunoștințele, toate luminile, toate energiile, toată însuflețirea și tot spiritul de jertfă al fiilor săi.

Ardealul se gândește cu strângere de inimă nu cumva tăcerea sa consimțită la cederă factorilor răspunzători să fie socotită drept nepăsare sau abdicare.

Nu suntem nesocotiți în vorbe sau gesturi, și cu atât mai puțin incendiari. Nimeni să nu aibă teamă că am putea depăși măsura, sau crea complicații ori dificultăți ce ar păgubi interesele superioare ale țării. Dimpotrivă, suntem animați de spiritul înțelegerii și al împăcimirii. Suntem gata a căuta sincer mijloacele și posibilitățile unei păci durabile, a înlăturării odată pentru totdeauna a luptei milenare între Români și Unguri. Da, suntem înțelegători și pacifici. Două lucruri însă nu putem accepta cu nici un preț: Unitatea politică a națiunii române nu poate fi știrbită și nici un suflet de român nu poate fi dat sub stăpânire străină. Ardealul nu poate consimți la o singularizare în cadrul Statului Național, care trebuie să rămână unitar și nici grumaz de român nu mai purta jug străin.

Dacă însă spiritul nostru de înțelegere și dorința noastră sinceră de pace nu vor găsi răsunet dincolo de frontieră; dacă făuritorii norii ordinii europene ar fi chemați să se pronunțe asupra a două teze ireconciliabile, făuritori în a căror obiectivitate și simț de dreptate vrem să credem, Ardealul trebuie să-și poată arăta în timp util hotărârea sa neclintită: Românii din Ardeal știu să moară pentru unitatea și libertatea lor națională.

Acesta este cuvântul Ardealului.

VALERIU POP
fost ministru

Universul

SA SE SPUNA ADEVARUL

Știm că împrejurările sunt grele și mai presus de puterile noastre de azi, dar orice politică, la urma urmelor este bună, dacă ea reușește să fie folositoare cauzei și intereselor țării. Și dacă astăzi situația internațională creată de o mare victorie militară, cum de mult nu a mai cunoscut lumea, justifică adaptarea politicii noastre externe, la această realitate, obiectivele noastre permanente — integritatea pământului românesc, independența noastră politică și economică — nu trebuie pierdute din vedere, cu atât mai mult, cu cât noi nu am avut niciodată nicio dușmănie cu învingătorii de azi.

Spunem aceasta, pentru că s-au făcut destule greșeli în trecut și pe care în limitele slăbelor noastre puteri am căutat să le prevenim, dar trebuie evitat să se mai facă cel puțin în viitor, căci nu mai este timp de greșeli și dacă se voește un front unic, desăvârșit cum a fost și în trecut, el se poate avea, dacă țării i se arată adevărul și ea nu va gresi direcția către care să se îndrepte.

Au crezut până aci unii, că este o bună politică românească aceea de a cere totul fără a da nimic. Alții din contră au căzut în greșala de a crede că este o mai bună politică aceea de a da totul fă-

că a cere nimic. A sosit timpul să primim realitatea în față și dacă este vorba de pace cu dreptate, să nu ne temem de a spune țării mari că pentru a o obține cu concursul lor, le oferim o prietenie care nu le poate desonora, noi având în trecutul nostru destule fapte glorioase cu care să ne mândrim. Le cerem doar în schimb, în numele dreptății, ca țara să ne rămâne liberă, independentă și necinstită.

STELIAN POPESCU

Neamul românesc

CE NU MI SE POATE CERE

O singură fericire are vrista plină de năcazi care prinde pe om la intrarea în patimile bătrînețelor, aceea de a nu putea să fie altfel decât cum a fost totdeauna.

Tinerii sint supuși influențelor vremii în care trăiesc. Sufletul lor nu e îndeajuns format ca să li poată rezista. Ei au și un fel de mândrie de a fi cum cere ceasul, pe care eu îl țin în samă, își închipuie oare cum că ei l-au făcut.

De fericirea de a fi altfel, fiindcă așa îmi cer anii pe cari-i port, mă învrednicesc și acuma, în această vreme de prăbușiri.

Credințele mele au rămas întregi.

Ele se sprijină tate pe noțiunea de libertate ordonată.

Libertate în interior, fiecare aducând aportul conștiinței sale neatrinate pentru binele patriei și a nației.

Libertate a popoarelor care au plătit prin martirologiul lor dreptul de a trăi de sine.

Văd tot, înțeleg tot, îmi string buzele pentru a nu vorbi. Dar altfel, nu pot să fiu.

N. IORGA

Gazeta Transilvaniei

DEMNITATEA INSEAMNA SI EA CEVA

Este de sine înțeles, că România vrea și face toate eforturile pentru a-și păstra hotarele fixate prin voința și jertfa fiilor săi.

Este de asemenea neindoielnic pentru orice om de bună credință că aceste hotare nu depășesc limitele etnice ale nației românești. Dimpotrivă, dincolo de ele se găsește, după cum arată cifrele nedesmintite ale diverselor frați, cari vorbesc aceiași limbă și mărturisesc aceeași credință ca și noi cei din cuprinsul statului român.

Declarând deschis și leal, la începutul războiului în curs, neutralitatea, România și-a luat un angajament solemn: de a nu se amesteca în niciun chip în conflictul dintre marile puteri europene. Călăuzită de cea mai perfectă bună credință ea și-a îndeplinit cu grije toate obligațiunile contractate cu statele în război, fapt care a fost recunoscut cu franchețe de acestea. Ea a furnizat cereale, animale, petrol etc. cu punctualitate și fără nici-o rezervă ascunsă a acestora, cari le-au cumpărat. Insuși Führerul Cancelar a confirmat aceasta în discursul său din Reichstag. De asemenea și Italia în scrisorile adresate Institutului Național al Cooperației.

Opinia publică românească a urmărit cu calmul și obiectivitatea impusă de principiile celei mai stricte neutralități, desfășurarea războiului. Ea n'a manifestat în nici un chip preferință pentru unul sau altul din beligeranți. Presa noastră a fost de asemenea cât se poate de înțelegătoare. Ea n'a depășit niciodată măsura. Comentariile ei au fost făcute cu toată imparțialitatea.

Să afirmăm dreptatea noastră cu demnitate. Căci nu putem impune decât prin ea. Adversarul însuși nu respectă decât pe cei cari se comportă în înfățișarea drepturilor lor cu tărie, cu mândrie, cu demnitate.

V. NITESCU

Sărbătoarea națională a Greciei

Manifestații pentru primul ministru Metaxas Defilarea tineretului elen

Atena, 6. (Rador) — Agenția telegrafică elenă transmite:

De ieri, Grecia sărbătorește dela un capăt la celălalt al țării, cu mare entuziasm, aniversarea națională a zilei de 4 August. Duminică dimineața s'au oficiat servicii divine în toate bisericile din țară.

D. Metaxas, frenetic aclamat, a trecut în revistă o sută mii de memori ai tineretului național, inspiruți dela Kokkiniu, lângă Pireu, până la Kifisiag. La amiază, membrii marelui comitet „Atena-Pireu” au prezentat felicitări și urări șefului guvernului, exprimându-i

recunoștința poporului elen pentru ra imensă pe care guvernul său a realizat-o și pentru ritmul de viață imprimat națiunii. Toate ziarele secolul sentimentelor poporului. La miez de noapte a avut loc o mare serbare pe stadion, la care a luat parte tineretul și în cursul căreia a fost omagiată ca. Au avut loc producții de dansuri și cântece populare.

Seara a fost organizată o defilare a membrilor diferitelor asociații, la care au participat peste 200.000 de soane. Defilarea a fost făcută în d-lui Metaxas, care se afla pe un balcon al clădirii băncii agricole.

Colaborare științifică româno-germană

TIMIȘOARA, 6. — Avem în față noastră o prețioasă dovadă a colaborării pe terenul științei medicale dintre germani și români, în forma unui număr special al revistei „Wiener Medizinische Wochenschrift”, care se tipărește la Viena în al 90-lea an de apariție.

În acest număr, din 20 Iulie 1940, se publică o seamă de articole scrise de cei mai de seamă specialiști români. Articolele sunt tipărite în limba română, fiind urmate de traducerea lor în limba germană.

Numărul se deschide cu un cuvânt introductiv al d-lui dr. Eugen Suciu, președintele Colegiului Medicilor din Timișoara, redactor pentru România al revistei „Wiener Medizinische Wochenschrift”. D-șă arată rostul acestui număr, care treue să facă cunoscuți cercetătorii din țara noastră confratilor

lor din străinătate acum când congresele medicale internaționale nu se pot ține din cauza războiului.

Urmează studiile următoare: „Căderea plastia prin răsturnarea lambourilor” de dr. V. Gomoiu București; „Sărmatitate după meningită” de G. B. Zoianu, St. Gârbea și A. Teodorescu Cluj; „Considerațiuni asupra anatomiei patologice a tetanosului” de dr. C. I. Urechia și M. Müller-Cluj; „Diopatie congenitală” de dr. Arș. Iancu și dr. Smaranda Radu-Cluj; „Lir de revendicare apărut în urma unui traumatism cranian” de dr. Paulian M. Clichinau.

Meritul întocmirii în condițiuni de frumose a acestui număr îl revine d-lui dr. Eugen Suciu, care s'a oboseala și stăruințele pentru o rezultă cât mai complectă a acestei manifestări de colaborare științifică româno-germană.

Mari și plăcute surprize

Ce bucurie și foarte plăcute surprize poate aduce o asigurare de viață la „Transylvania” din Sibiu.

Subsemnatul Dr. Ioan Dan medic în Sănnicolaul-Mare, cu data de 1 Martie 1939 am contractat o asigurare de viață prin dl Petru Mladin reprezentantul Soc. „Transylvania” din Sibiu, pentru suma de 100.000 Lei, cu trageri la sorți lunare, posedând ca adnexe la polița mea 5 suplimente de amortizare fiecare à 20.000 Lei.

Mare mi-a fost bucuria când la tragera lunară din luna Iulie a. c. unul dintre suplimentele poliței mele à 20.000 lei a ieșit la sorți, iar azi printr'o surprindere plăcută mi s'a prezentat dl Petru Mladin, lichidându-mi prompt suma de 20.000 lei, rămânându-mi în vigoare pe mai departe 4 suplimente à 20.000 lei, cari iar pot fi câștigătoare.

Recomand tuturor asigurările de viață la acest institut ca cel mai vechi în țară, care activează de 72 ani spre deplină mulțumire a tuturor asiguraților săi.

Sănnicolaul-Mare, la 3 August 1940,

cu toată stima:

Dr. I. Dan

medic al casei Cercuale
Sănnicolaul-Mare.

Radio

MARTI 6 AUGUST:

6.45: Ora; ORA DIMINEȚII. 13: Jurnal cultural: Cota apelor Durării și barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igiene; Noteculturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectole. 13.15: Ora; Orchestra Costică Trașcă pe sub fereaștră curge un râu-românesc; rapanaua, Horă și Sârba lui Pistol din lafat; Peleșul-vals de Kratočvil; Aia dorului-cântec românesc de Cantica, pe suri de Policlet, Hora lui Ciocan din Călești și Sârba lui Iota; Ochigorii tăi mințigo de Petrovici și Să-ți fie viața frumoasă floarea de cireș-slow de Liliana Delescu. Unde ești romantă de Cavadia și O hă La Miami-tango de Liliana Delescu; Cântec și jocuri ca la Severin. 14: Ora; Radio-nal. 14.30: Ora; Muzică vieneză (discuții) 15: Ora; Instiințări. 19.50: Ora; Radio-nal în limba maghiară. 20: Ora; Dr. Ștef. Manuila: Politica de populație. 20.15: SEARA DE OPERA: „AIDA”, operă în 3 acte (7 tablouri) de Verdi (discuții). Că și Orch. Operei Scala, dirij. de Carlo Sabino. În pauza I (21—2120: Ora; Radio-nal (I). În pauza II-a (2201—22.20: Ora; Radio-jurnal (II); Sport. În pauza III-a (23.20: Ora; Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză.

CAPITOL

MARCELLE CHANTAL — ERICH v. STROHEIM

în cel mai răsunător succés al Cinematografilei franceze

Procesul Mariei Lafarge

Azi

APOLLO

Călătorie de nuntă în trei

Excelentă comedie germană cu THEO LINGEN — MARIA ANDER-GAST, PAUL HÖRBIGER, Grethe Weiser și Johannes Riemann

Hotarele etnice ale României în hărcile maghiare vechi

În același atlas întocmit de Kogutu-Manó, tipărit în anul 1902 la București, de care ne-am folosit pentru cartoul nostru din numărul precedent pe care l-am intitulat „Dacia” găsim harta „Europa pe religii și popoare” („Vallée Nécessé”). Lumea ortodoxă este marcată prin culoarea verde, cea catolică în roz; greco-catolicii în brun iar anglicanii în albastru. Dela Nistru până la mările Tisei, în linie demarcată mai apropiată de Tisa decât granițele actuale ale României, găsim culoarea verde a ortodocșilor. Nordul țării, delat izvoarele Tisei până la Crișul-Repede, harta prezintă greco-catolicii.

Oricari ar fi argumentele maghiare, lucru e cert: nu există pe suprafața țării noastre o singură parohie ortodoxă greco-catolică maghiară. Ei sunt romano-catolici sau reformați. Greco-catolicii sunt toți români cari au rămas ortodocși, dar cari pentru motive cunoscute au trecut sub suzeranitatea bisericăască a Papei, începând cu anul 1698, rămânând însă în ritul liturgic ortodox. Iată prin urmare, atunci când unghurii au prezentat țării noastre pe confesiuni ei au fost nevoiți să recunoască hotarele etnice ale României. Acestea granițe, extinse însă până la izvoarele hotarelor unui just imperiu românesc, le găsim în harta 32, „Popoarele Europei după limbă” („Europa névelv szerinti”).

Granițele rase ale Europei sunt diferite în culori. Germanii: roșu; latini: albastru; slavii: verde; unghurii: galben. În această hartă, respectându-se această data adevărului, italienii, francezii, spaniolii, portughezii la vest (maghiarii români) și românii la est (maghiarii români) formează rasa latină. Culoarea verde privește românii (oláhok) cari ni-i prezintă dela Bug până în izvoarele imediate ale Tisei, pe întreg teritoriul Torontalului (impestritat cu unghuri și germani) peste Dunăre în Valurile Timocului, munții Pindului și până la marea Greciei.

Pe fondul originar românesc, se observă infiltrațiile maghiare în Ardeal. Infiltrațiile sunt demarcatate prin culorile galbene lungite exagerat și înduite în unele cazuri fals. Obser-

văm o pată galbenă în jurul Orșovei și a Bozoviciului, adevărat în regiunea Almajului bănățean, unde n'a existat nici odată crac de unghur, nici colonizat măcar.

Iată că unghurii iau drept locuitori băștinași populația flotantă a servitorinilor din orașe și a muncitorilor angajați temporar în întreprinderi industriale.

Orice document prezentat de ei în favoarea unghurilor e tendențios. Orice argument e fals. Orice cuvânt al propagandei lor e o injurie adusă României.

În astfel de împrejurări, răspundem cu documentele maghiare și ale istoriei, că Ungaria nu a stăpânit niciodată din punct de vedere etnic pământul Ardealului și al Banatului.

Fiecare român din Ardeal și Banat e conștient de adevărul că neamul românesc, e domn și stăpân, în permanentă continuitate, pe pământul nostru din vechimi necunoscute istoriei.

Conform adevărului din Ardeal și Banat nu se poate desprinde nici o bucată. Conform documentelor unghurești, rămase în linia acestui adevăr, din Ardeal și Banat, nu numai că nu se poate rupe nici o bucată de pământ ci trebuie să se lărgească hotarele românești.

Repetăm: toate pretensiunile maghiare sunt înafara adevărului istoric. Nimeni, în nici o conferință de pace, nu se poate rupe din nou unghurilor. Noi avem demnitate națională și ni-o păstrăm cu orice preț.

Dacă Ungaria nu înțelege să rezolve litigiul pe care l-a iscat între unghuri și români, prin renunțarea definitivă la nedreptele ei pretenții teritoriale să se știe că sufletul românesc transilvan este unul și același peste tot cuprinsul acestui pământ strămoșesc: flacăra conștiinței naționale.

Nu cedăm nimic!

Ardealul și Banatul vrea război dacă pe căile păcii nu se poate rezolva dreptatea românească.

Noi suntem o națiune care știe că rolul ei în sud estul european este regenerarea spirituală și echilibrarea economică.

GRIGORE BUGARIN

Pentru universitatea timișoreană

S'a înfocmit memoriul care va fi înaintat la București

Timișoara, 6. — Comisia instituită pentru redactarea memoriului în chestiunea adăpostirii provizorii a universității din Cernăuți la Timișoara și-a terminat lucrările. Memoriul redactat de această comisie a fost depus la rezidența regală a ținutului Timiș. El cuprinde trei deziderate:

1. Înființarea unei universități la Timișoara.
2. Pasarea provizorie a universității din Cernăuți la Timișoara.

3. Mutarea efectivă a facultății de agronomie dela Cluj la Timișoara, unde această facultate figurează încă de anul trecut ca o secție a școlii Politehnice. Memoriul a fost redactat în numele autorităților, ai Politehnicei, ai Astrel Bănățene și ai Institutului Social Banat-Crișana. El va fi înaintat de o comisie prezidentului consiliului de miniștri și șefului ministru al educației naționale.

În Timișoara nu mai există decât făină de lux

În Timișoara nu mai există decât făină de lux

Timișoara, 6 — O delegație a brutarilor timișoreni, în frunte cu președintele acestora, d. Alexandru Secheiu s'a prezentat ieri dimineață la primărie, anunțând că nu se mai pot aproviziona cu făină pentru pâine semialbă, deoarece făina aceasta s'a epuizat cu desăvârșire la mori. Ca consecință a acestui fapt, brutarii au anunțat că nu mai pot fabrica decât pâine din făină de lux, și deci nu mai pot pune în consumație pâine semialbă cu 12,25 lei kgr., ci numai pâine de lux, cu 15 lei kgr.

Organele primăriei au verificat imediat afirmația brutarilor și au stabilit că ea corespunde adevărului.

În general, morile din Banat nu macină la epoca aceasta, având toate o pe-

rioadă de reparare și de curățire a mașinilor. Singură moara Prohaszka este încă în plină funcțiune, însă nici aceasta nu dispune de cantități suficiente de grâu, așa încât momentan nu poate pune la dispoziția brutarilor decât făină de lux, iar aceștia nu pot pune în consumație decât pâine de lux, cu prețul arătat mai sus, adică 15 lei kgr.

Situația aceasta — destul de neplăcută pentru consumatori — nu este decât transitorie. Ea va dura câteva zile, eventual întreaga săptămână aceasta, până la fabricarea și punerea în consumație a făinei populare, prevăzută în legea prin care s'a fixat noul preț al grâului la 68.000 lei vagonul.

Actualități germane

UN VIOLONIST GERMAN ISI CELEBREAZĂ MAESTRUL

Acum o sută de ani a murit în Nice Paganini, cel mai mare violonist dintotdeauna timpurilor. De ziua comemorării morții lui, cunoscutul violonist Floritzel von Reuter a organizat în Berlin, în Sala Beethoven, o festivitate Paganini. Prin cele 24 scânteietoare capricii ale maestrului, cari sunt tehnice atât de grele încât multă vreme au fost considerate ca neexecutabile și cari constituiesc și astăzi ambiția oricărui violonist dotat, Floritzel von Reuter a reușit să cucerească deplin publicul ascultător, transportându-l într-o adevărată atmosferă paganiniană.

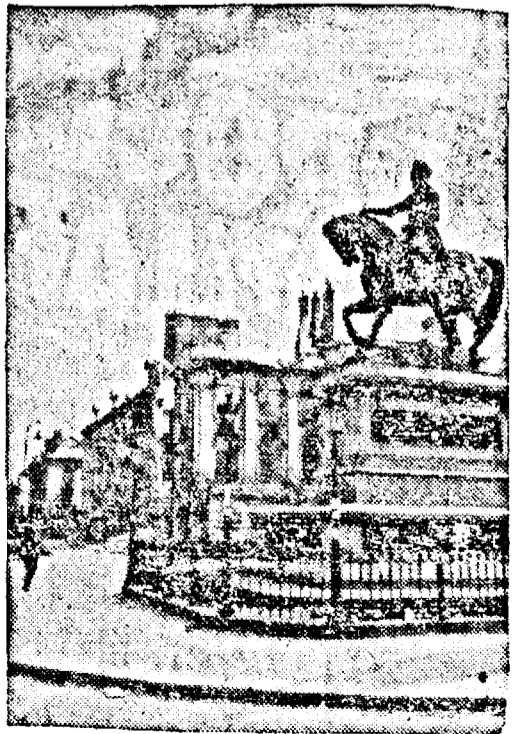
Extraordinar trafic de persoane

Niciodată n'au mai atins trenurile electrice ale Berlinului cifra traficului din timpul Olimpiadei. Uriașul curent de străini, care a inundat atunci Berlinul, a rămas în amintirea tuturor vizitatorilor. Vara anului 1940 a reușit să învingă acest record. Desigur scoaterea din circulație a celor mai multe automobile și motocicletele constituie cauza principală a acestui fenomen, totuși faptul că nu mai puțin de 2.233.000 de oameni au folosit, în ultima Duminică, liniile trenurilor electrice (Stadtbahn), se datorește și unui alt motiv: dorul nelimitat al Berliniezilor pentru soare, verdeață și lacuri. La Wannsee, în numinatele instalații dela Reichsportfeld, în Grünau la umbra pomilor din cartierul Werder, Berliniezii s'au strâns cu miile, pe când străzile centrului erau aproape pustii. Întoarcerea tineretului vesel a văslașilor, excursioniștilor, toți cu pielea bronzată de soare, înfățișa un tablou unic, ca în vremuri de pace.

TEATRUL GERMAN ÎN BRUXELLES ȘI METZ

Un tearu german de front a început organizarea de reprezentații în Bruxelles. În Metz, unde de ani nu s'a mai auzit un singur cuvânt german pe scenă, a început reprezentații astăzi o trupă germană. Curând se vor relua prezentațiile teatrale și în Strassburg: aci s'a ținut totdeauna seama de populația germană. Teatre germane și elvețiene au dat reprezentații cu comedii clasice și moderne și s'a permis până în urmă și reprezentații de piese în dialect ale vechiului „Teatru alsacian”. Dialectul alsacian este unul dintre elementele esențiale ale dialectului aleman, așa cum se vorbește și în Baden, Württemberg, Bavaria occidentală și Badenese.

În Nancy, Metz și Strassburg va juca, în Iulle, Teatrul național german din Weimar.

Vestita statuă a Jeannei d'Arc din Orleans a fost neatinsă de germani.

Dispozițiile Biroului M.O.N.T. cu privire la iluminat

Timișoara, 6 — În legătură cu măsurile de poliție locală referitor la iluminatul particular, Biroul M. O. N. T. Municipiului dispune următoarele:

1. Începând de azi și până la noui dispoziții, reclamele luminoase de pe tot teritoriul municipiului, vor fi completate până la ora 23.
2. Locuitorii din Timișoara sunt obligați să procure și a ține la îndemână iluminatul necesar pentru camuflarea ușilor, ușilor și tuturor deschiderilor care comunică cu exteriorul, respectând cu curtea, precum și pentru farurile vehiculelor și anume:

Pentru iluminatul de război, becurile cobalt sau hărtie albastră care să permită să treacă decât o lumină foarte slabă.

Pentru iluminatul de alarmă, gearurile și în general toate deschiderile luminoase vor fi complet stinse sau acoperite cu obloane, perdele de culoare albă, etc. în așa fel încât să nu strălucească nicio rază de lumină albă.

Materialul necesar acestor feluri de iluminat vor fi ținute la îndemână ca să se poată ordona aplicarea ilu-

minatului de război respective celui de alarmă, să se poată executa fără nicio întârziere.

3. În baza dispozițiilor în vigoare, Biroul M. O. N. T. va face probe fără alarmă, ordonând prin ziare sau afișe, fie iluminat de război, fie de alarmă, între anumite ore, cu ocazia cărora se va constata felul cum s'au executat dispozițiile de față.
4. Dealtfel poliția controlează actualmente riguros, la fața locului, dacă toți locuitorii posedă și țin la îndemână materialul necesar pentru executarea celor două feluri de iluminat, precum și a dispozițiilor dela punct 1.

Sport Foto Optic

Izvorul cel mai estin de cumpărare și reparațiuni al articolelor de sport.

A. M. Mülley
Timișoara I. Str. Solderer 11
Sucursala: Bul. Berthelot 10, Circo. IV.

MICA PUBLICITATE

Un leu cuvântul. Cei mai nuci munt 20 lei. Cu litere groase dublu. Adresa la ziar: supliment 5 lei.

1. CERERI DE SERVICIU

DOMNIȘOARA PROVINCIALĂ, româncă, prezentabilă, vorbind germană, caută post la copii, eventual fată în casă. Maria Catarciu, Fabrică de Chibrituri, IV., Spl. T. Vladimirescu 41. Tel. 33-90. 1014

FUNCȚIONARA DE BIROU, româncă, 12 ani practică, contabilitate, telefon, dactilografă perfectă, stenografie română, posedă perfect germana, maghiara, de prezent mare înțelegere textile, caută post bine plătit la Timișoara. Liberă într-o lună. Inf.: d. Nicolae Ivan, la Dacia. 1000

INTELECTUAL ROMAN ETNIC, 29 ani, studii secundare, 10 ani practică administrație, contabilitate, dactilografie, conștiințios, caută post la Timișoara. Inf.: la d. Nic. Ivan, ziarul Dacia. 1000

2. OFERTE DE SERVICIU

BUCĂTAREASĂ LA TOATE, care gătește bine, se angajează imediat la două persoane cu plată bună. Baruch II., Str. Prota Draghici 2. 2000

3. LECȚII ȘI MEDITAȚII

PROFESOARA DE LICEU prepară elevi pentru bacalaureat și alte examene. A se adresa: Str. T. Vladimirescu 16. Apart. 2. 3001

CORIGENȚE, admitere, bacalaureat, meditez toate materiile, în special româna, franceza. I., Bul. Regina Maria 3, et. II., 6. Telefon: 18-41. 3000

Profesoară diplomată de CANTO ȘI PLAN, refugiată din Basarabia, caută lecții particulare, chiar la domiciliul amatorilor. Inf.: la Direcțiunea Conservatorului. 3000

4. INCHIRIERI

DE INCHIRIAT pentru imediat o locuință cu 3 camere și dependințe. IV., Str. Ion Ghica 1. 4012

DE INCHIRIAT două camere cu bucatărie, complet renovate, în Fabric, Str. Ion Creangă No. 30. Informațiuni telefon 29-03. 4000

5. VANZĂRI ȘI CUMPARĂRI

DE VANZARE 7 jug. parcele, edificii pentru gospodărie model. Elisabetin, Str. Lidia, lângă Calea Girocului. Informațiuni telefon 29-84 și la ziar. 5000

6. DIVERSE

LOCUINȚĂ MODERNĂ, o cameră, baie, antru, cămară, bucatărie, de inchiriat imediat. I., Str. Obădeanu 4. Tel. 23-14. 4000

MOBILE, mașini de cusut, pian se vând cel mai bine prin mica publicitate a ziarului Dacia. 6000

PIAN DE INCHIRIAT, dela 15 August. Adresa la ziar. 6000

Pentru scurt timp astrografoaga **FLORENCE**, vă spune numele, trecutul, prezentul și viitorul. Pentru convingere lei 7. IV., Str. Brătianu Nr. 87.

CINEMA SCALA

prezintă începând de azi
EMIL JANNINGS
WERNER KRAUSS
DR. ROBERT KOCH

Omul care a înfruntat moartea

SPORT

Un concurs model de natație

Secția de natație a clubului Ilsa a organizat un concurs cu participarea inotătorilor bucureșteni.

Publicul, care a asistat cu număr descul de mare, a putut urmări întreceri interesante, și a putut fi satisfăcut pe deplin.

Rezultatele tehnice:

100 m. liber, juniori: 1. Hozdovits (T) 1:12.1, 2. Gheorghescu (B) 1:14.8, 3. Vărădi (T) 1:15.

66 m. piept, fete: 1. Weigelt (B) 1:10.6, 2. Pruncu (B) 1:13.9, 3. Merkle (T) 1:14.

100 m. piept: 1. Popescu (București) 1:23.1, 2. Normann (T) 1:24.2, 3. Nikolits și Hamburger (T) 1:31.9.

100 m. liber: 1. Bohunitzky (T) 1:06.8, 2. Retscher (T) 1:10.8, 3. Puskás (B) 1:13.

100 m. liber, dame: 1. Raffael Eva (A), 1:25, 2. Hertzl (T) 1:38, 3. Stofan (B) 1:41.6.

66 m. liber, copii: 1. Vărădi (T) 46 sec., 2. Săvescu (B) 49 sec., 3. Katz (T) 55 sec.

4x200 m. ștafetă liberă: 1. Timișoara (Püllök, Albala, Retscher, Bohunitzky) 10:44.2, 2. București (Adrian, Levita, Gheorghescu, Puskás) 11:44.2, 3. Timișoara B. (Hozdovits, Balathy, Sterbenz, Vărădi) 12:6.2.

200 m. liber, juniori: 1. Vărădi (T) 2:46.4, 2. Hozdovits (T) 2:52.5, 3. Gheorghescu (B) 2:56.6.

100 m. brasse dame: 1. Lengyel (B) 1:14.8, 2. Simonyi (B) 1:49.6, 3. Boros (Arad) 1:50.

200 m. brasse, domni: 1. Normann (T) și Popescu (B) 3:06.2, 2. Rotter (B) 3:17.4, 3. Hamburger (T) 3:19.

33 m. brasse, copii: 1. Konya (Arad) 0:30, 2. Adochița (B) 0:31.2, 3. Färber (T) 0:32.2.

200 m. liber, domni: 1. Bohunitzky 2:32.4, 2. Retscher (T) 2:38.6, 3. Adrian (B) 2:55.6.

66 m. spate, doamne: 1. Weigelt (B) 1:13, 2. Wächter (B) 1:14.9, 3. Berger I (T) 1:16.4.

200 m. liber, doamne: 1. Raffael Eva (Arad) 3:24, 2. Herzl (T) 3:34.8.

100 m. brasse juniori, grupa I: 1. Nicoliciu I (T) 1:31.4, 2. Rotter (B) 1:32.8, 3. Zoltán (T) 1:33.1. Grupa II: 1. Kinsky (T) 1:34.4, 2. Varga (A) 1:37, 3. Popescu (B) 1:38.2.

Campionatele regionale de juniori

Eri s'au disputat pe Arena Rapid campionatele regionale de atletism pentru juniori. Un număr mare de participanți și două recorduri noi au contribuit la succesul competiției.

Rezultate tehnice: :
Triplușalt: 1. Müller (Rapid) 12.60 m., 2. Urban (Rapid) 12.36 m. 3. David (Recaș) 12.34 m.

Înălțime: 1. David (Recaș) 165 cm. 2. Millesz (Rapid) 160 cm. 3. Vismayer (Rapid) 145 cm.

400 m.: 1. Bednar (UDR) 56.8 sec. 2. Oberle (Rapid) 59.8 sec. 3. Szegő (Electrica) 62 sec.

Greutate: 1. Frgács (Recaș) 12.20 m. 2. Roth (Rapid) 11.60 m. 3. Hausladen (Rapid) 10.31 m.

1500 m.: 1. Scovran (UDR) 4:34.1. 2. Ruje (Recaș) 4:45.6. 3. Bara (UDR) 4:55.6.

33 m. spate, copii: 1. Săvescu (B) 0:29, 2. Adochița (B) 0:34, 3. Ganga (B) 0:35.

400 m. liber: 1. Albala (T) 5:56, 2. Levita (B) 6:18.6, 3. Tomescu (Arad) 6:21.4.

66 m. liber, fete: 1. Herzl Tim. 1:01.4, Krátky (T) 1:12.2, 2. Cristescu (B) 1:14.2.

66 m. liber, copii, grupa I: 1. Săvescu (B) 0:47.8, 2. Kooya (Arad) 0:56.7, 3. Ganga (B) 0:57.5, 3. Nicoliciu (T) 1:01.4.

3x100 m. ștafetă mixtă: 1. Timișoara (Püllök, Normann, Bohunitzky) 3:52.8, 2. Timișoara jun. (Retscher, Hamburger, Hozdovits) 4:13, 3. București (Rotter, Popescu, Adrian) 4:20.5.

Matchuri de polo:
Timișoara A—București A) 8:5 (4:1)
Timișoara B—București B) 2:1 (1:0).

Iar în revanșă:
Timișoara A—București A) 6:3 (4:1)
Timișoara B—București B) 5:1 (2:1).

400 m. garduri: 1. Krepil (Rapid) 68.7 sec. 2. David (Recaș) 68.7 sec. 3. Bara (Recaș).

200 m.: 1. Roșu (UDR) 24 sec. 2. Nădăruș (Electrica) 3. Bednar (UDR).

Ciocan: 1. Forgács (Recaș) 37.88 m. Record național juniori 2. Toma (UDR) 22.1 m. 3. Roxin (Recaș) 19.80 m.

100 m. l. Roșu (UDR) 11.3 sec. 2. Măruș (Electrica). 11.77 sec. 3. Movetz (UDR) 12.2 sec.

800 m.: 1. Guja (UDR) 2:19 sec. 2. Ivan (UDR) 2:20 sec. 3. Bara (UDR) 2:25 sec.

La puncte: 1. UDR 48 p. 2. Recaș 45 p. 3. Rapid 47 p. 4. Electrica 13 p. și 5. CAAS puncte.

Chinezul—ILSA 8:1 (7:0).
Deta—Grupul 4 Grăniceri 2:0. A marș Olah.

Azi la CAPITOL

MARCELIE CHANTAL și ERICH VON STROHEIM în PROCESUL MARIEI LAFARGE

Azi PREMIERA la GRĂDINA ȘI SALA

LILLEO
O crimă pasională care se împărțit Franța...

ROUEN
PARIS
TOULOUSE

Marcelle CHANTAL

Eric von STROHEIM

... din secolul trecut în două zile...

UN FILM DE PIERRE CHENAL

CEL MAI RĂSUNĂTOR SUCCES AL CINEMATOGRAFIEI FRANZEZE

Continental film

A ucis Maria Lafarge? A fost victima unei erori judiciare? Întrebare care a chinat curiozitatea excitată a întregii Franțe acum un secol, pe care și-au pus cei mai mari juriști al Franței, re-a condus la un proces rămas celebru prin amploarea debaterilor sale ca și prin uluitoarele aspecte ale crimei pe care fusese chemată o lumineze și din care cinemografa franceză a țesut sub titlul PROCESUL MARIEI LAFARGE una din cele mai tulburătoare realizări ale sale.

A ucis Maria Lafarge? A pută ființa aceasta delicată în ochii reia o plăpândă licărire de nevinovăție a pălpăit până în ziua morții sale, să-și frângă timiditatea să-și înfrunte soțul, curmându-l de zi cu otrava fără iertare a senicului??

Nimeni nu știe. N'a știut acum sută de ani. Nu știe nici azi.

Justiția Franceză însă a considerat-o culpabilă. A trimis-o să ispășească în muzeceala temnițelor crimă pe care nu se știe cine comis-o și să moară cucerindu-simpatia și compasiunea întregii lumi.

Iată rolul de mari dificultăți artistice care conduce acțiunea filmului PROCESUL MARIEI LAFARGE, premiera de azi a cinematografului Capitol — și căruia grația delicată a Marcellei Chantal a dat o ființă indusătoare pe care presa străină a întâmpinat-o cu jorbe entuziaste de elogii, iar spectatorii cu admirația superbă a unei lacrimi strecurată discret pe evantaiul genelor, pentru a femeie învinsă de coaliția aparentelor, dar frumoasă și nevinovată...

INFORMATIUNI

Calendar

MARTI, 6 AUGUST:
 Schimbarea la față a Domnului Hristos.
 Schimbarea la față a Domnului Hristos.
 Circ. I: C. Jahner, Libertății. — Circ. II: Schul, Str. Joffre 4. — Circ. III: Keliar, Bul. 27. — Circ. IV: Steaua, Piața Gen. G. 4.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFEI

Procesul Mariei Lafarge.
 Dr. Robert Koch.
 Spania cântă, râde și iubește.
 Călătorie de nuntă în trei.
 Tragedia unei generații și Se-

Suflet ostășesc

Undeva la frontiera țării, apărătorii neamului românesc, soldații noștri, în clipele de răgaz gândesc la cei de acasă. Și în sufețele lor se îmbină dragostea de patrie cu dragostea de familie în acea contopire totală, care a făcut din poporul român o splendidă unitate socială.

Soldatul Nistor Roman, din comuna Pojoga jud. Severin, își anunță, prin noi, familia că e sănătos. Singura știre prețioasă pentru familia sa, care îl știe un bun soldat, adică un român a cărui viață este dăruită patriei. Anunțăm familia soldatului concentrat Nistor Roman, că mândria, fala și nădejdea ei, se află în plină sănătate trupescă și mai ales sufletească. Sufletul soldatului Nistor Roman, e sufletul colectiv al armatei române.

Mulțumită. Parohia ortodoxă din Pojoga-Kunz, pe aceste cale aduce mai călduroase mulțumiri de binecuvântare. D-nei dr. P. Cioban, prezidenta Comitetului Femeilor Române pentru ofițerul constatătoare din o cădelniță și scoaterea sf. agnet în valoare de lei. D-nei dr. Nicolae Ilișiu, pentru scopertoare pe sf. mormânt, fructiferă, în valoare de 1000 lei; 3. Pensionar Nicolae Savi pentru de 200 lei. Dumnezeu să primească adusă întru mărirea numelui ajutorând pe cei săraci și cerșetorii. Te a h a.

Comuniă religioasă a d-lui ing. Sp. Dumneacă seara a avut loc la biserică din Elisabetin cuminia să a d-lui ing. Nicolae Spiridon, serviciului MONT de pe lângă Timiș, cu d-na Dora B. ni. Comuniă a fost celebrată de d. Pr. Ciupe, iar nași au fost d-na și d. Ciupe, secretar general al Reziștii d-ra av. Georgeta Crețu și d. dr. Băran, primar al municipiului. Prezență selectă și numeroasă, în care d. P. O. D. dr. Patrichie Țucra, a felicitat pe d-na și d. ing. Ciupe după comuniă.

INLESNIRI PENTRU MICA PUTINĂ A ZIARULUI DACIA.

Permite publicului să dea anunțurile noastre de mică publicitate să se deranja, am însărcinat un număr de tutingerii, chioșcuri de presă din toate cartierele orașului să primărească aceste locuri. Anunțurile sunt acceptate la același termen și la administrația noastră, fără niciun supliment. E de notat că anunțurile se plătesc înainte, la comandă, și se pot primi la telefon decât în cazul total excepțional.

- Valorificarea obiectelor nefolosite. In cele mai multe case se găesc mobile, mașini de cusut, cărți, haine, covoare, instrumente muzicale și alte obiecte cari nu sunt folosite deși sunt în stare bună. Aceste obiecte reprezintă un capital mort, care în ziua de azi nu mai poate rămâne immobilizat. Cel mai simplu și cel mai avantajos mijloc pentru a transforma în bani obiectele Dv. nefolosite este mica publicitate a ziarului Dacia. Cu toate că tirajul nostru întrece pe cel al tuturor ziarelor de acest format din regiune, totuși un anunț obișnuit nu costă decât 20 lei.

- Dr. Hirsch Alexandru, specialist în boli de piele, genito-urinare și sifilis, și-a reluat consultațiile. Tratamente cu raze Röntgen (X), ultrascurte. Injecții sclerotizante contra varicelor și hemoroizilor. Telefon 24-26. I, str. Ady Nr. 2. Casa Palace.

- Se aduce la cunoștința comercianților interesați, că începând dela 1 August 1940, situațiunile variațiunilor la prețurile de aprovizionare și vânzare se vor înainta Primăriei, Oficiului de Speculă (la Serviciul economic, etaj I, usa Nr. 56) iarăși de două ori pe lună, adică în zilele de 5 și 16-20 ale fiecărei luni. Întârzierea ori nelămurirea se va pedepsi conform dispozițiunilor legii Speculei licite.

- S'a strangulat de pomul din grădina. Săteanul Maure Gheorghe, în vârstă de 29 ani, din comuna Dolat, jud. Timiș-Torontal, s'a strangulat de un pom din grădina casei. Din cercetările făcute nu se cunoaște încă motivul sinuciderii.

- S'au bătut reciproc. Indizii Hrașic Mihai, Todor Simon și Tile Cristof, toți din Timișoara, s'au bătut reciproc, provocând scandal public. Li s'au dresat acte de dare în judecată pentru provocare de scandal.

- Condițiuni de admitere în școala de conductorii silvici „Casa Verde — Timișoara”. În ziua de 15 Septembrie 1940 se va ține, în localul școlii de conductorii silvici din Timișoara — Casa Verde, concurs pentru admiterea în anul I.

Sunt disponibile 10 locuri de bursieri și 10 de solvenți și se admit la concurs absolvenții de liceu în vârstă între 17—24 ani.

Pentru înscriere, fiecare candidat va depune la cancelaria școlii o cerere timbrată, împreună cu următoarele acte: Extract după actul de naștere; Certificat de cetățenie; Certificat emis de circ. sanitară respectivă, că este complet sănătos; Certificat de bună purtare dela comuna de domiciliu în care se va arăta precis modul cum și-a petrecut timpul dela întreruperea studiilor până la concurs; Certificat dela școala unde a frecventat ultimul an și în care să se arate modul cum s'a comportat ca elev și eventual motivele întreruperii cursurilor; Dovada satisfacerii serviciului militar (pentru cei majori); Certificat eliberat de Administrația Financiară a județului despre averea candidatului sau părinților lui.

Taxa de examen, depusă anticipat la cancelaria școlii, este de lei 300.

Concursul va consta din:
 Examen medical, — eliminătoriu; Două probe scrise, una la matematici (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu) și una la limba română combinată cu istoria și geografia României, eliminătoriu cu media generală sub 6 și parțială sub 5; O probă orală din: matematici, istoria Românilor, geografia României, botanică, fizică și chimie, toate după programa analitică a cursului superior de liceu.

Bursierii vor plăti o taxă globală de lei 2000 la începutul cursurilor, iar solvenții lei 10.000 anual în două rate egale, la 10 Octombrie și 1 Martie.

Durata cursurilor este 3 și 4 ani, inclusiv practica finală.

Informațiuni detaliate și complimentare a se cere la direcția silvică din ministerul Agriculturii și domeniilor.

Medici din ținutul Timiș puși în disponibilitate, destituiți și numiți

Timișoara, 6. — Ministerul sănătății și ocrotirilor sociale a pus în disponibilitate și destituit pe următorii medici din ținutul Timiș: dr. Bruk Alexa dela circ. Receaș-Timiș, dr. Nicolaide Renée dela secția Institutului obstetric Timișoara, dr. Deutsche Geza dela circ. Guttenbrun-Arad, dr. Vertes Armin dela circ. Moritzfeld-Timiș, dr. Loebel Carol dela circ. Gătaia-Timiș.

Ministerul a făcut următoarele numiri de medici în ținutul Timiș: dr.

Cintean Alexe intern la Inst. obstetric Arad, dr. Popescu Valerian medic secundar la Institutul obstetric Timișoara, dr. Băcilă Emilian, medic la circ. Târnova-Arad, dr. Pop Valer medic de circ. la Fibiș-Timiș, dr. Damsa Traian medic la circ. Saravale-Timiș, dr. Ioan I. Duma medic de circ. la circ. Gătaia-Timiș, dr. Vlășie Creanțuc, medic secundar spitalul central Arad, Dobrescu Nicolae medic de circ. la Ususău-Timiș.

Conferința administrativă a plășii Gătaia

Timișoara, 6. — D. primpretor Petru Baba a convocat pentru ziua de 3 l. c. o conferință administrativă, la care au participat notarii, promarii și picherii de drum din cele 19 comune ale plășii precum și reprezentanții Partidului Națiunii din pl. Gătaia, în frunte cu d. ing. Ștefan Ardelean, președinte, care s'a interesat îndeaproape de mersul înscrierilor în partid. S'au discutat chestiuni administrative în legătură cu menținerea în bună stare a drumurilor, distribuirea de ajutoare pentru familiile celor concentrați, chestiuni de natură economică, etc. Toate acestea le-a expus într'un mod foarte amplu d. primpretor Baba iar sugestii notrvite, în legătură cu înscrierile cetățenilor în Partidul Națiunii, au fost date de către d. președinte al plășii, ing. Ștefan Ardelean. D-sa, între altele, a subliniat că

- Serata grupului 4 Grăniceri-Pază în comuna Deta. Echipa de propagandă a grupului 4 Grăniceri-Pază, de sub conducerea d-lui lt. în rezervă Ghisa Simion, a dat o serată culturală în sala parcului desfășurând un program foarte bogat. La încheiere d. conducător mulțumește d-lui primpretor Petru Crăciunescu, pentru sprijinul ce l'a dat pentru reușita acestei serate românești. Remarcăm prezența dd. general Georgescu cu d-na, P. Crăciunescu primpretor, căpt. Marinescu din cavalerie, căpt. Lascu din jandarmerie, căpt. Tușu M., Botea Gh. Tânală, lt. Donescu, Rădulescu, Aristide din grăniceri, M. Mușătescu jude preș. Goga A. cu d-na, Nedelcu C. cu d-na, Rujan P. cu d-na, Juna I. cu d-na, Raicu Gh., Herescu V., Ghilezan Gh. cu d-na, Morovan Gh. cu d-na, Gheneșcu V. din Deta, Imbroane V. notar, Imbroane I. inv. dir. din Opațița și numeroși locuitori din comună și comunele din jur. Jazul grupului a distrat oaspeții până în zori. Suma strânsă se folosește pentru înzestrarea armatei.

CINEMA CORSO

prezintă azi un nou film din producția excepțională METRO-GOLDWYN

Femeia mascată

cu LUISE RAINER, WILLIAM POWELL
 Premiera jurnalului săptămânal
 Reprezentații la 3, 5, 7, 9, 15.

Partidul Unic, prin existența căruia s'a pus capăt desmățului politic de până acum și care întronează disciplina partidului totalitar, eliminând luptele atât de păgubitoare din trecut. *Elogiază personalitatea M. Sale Regelui Carol II, pentru providențiala hotărâre luată, de a dăruir unei sigure națiuni un singur partid.* Totodată d. Ștefan Ardelean arată că prin prezența d-lui Iuliu Coste în fruntea P. N. din județul Timiș se instaurează definitiv cinstea, omenia și dreptatea. Isi exprimă mai departe bucuria de a vedea în fruntea județului pe mărinosul și neprihănitul conducător care este d. prefect col. Virgil Popovici, chezasia județului Timiș-Torontal ca aici lucrurile publice să fie bine dirijate. Accentuează activitatea desfășurată de către d. primpretor Petru Baba.

În plasa Gătaia, înscrierile în Partidul Națiunii s'au făcut în desăvârșită ordine. Populația a răsunat cu entuziasm invitării ce i s'a făcut. *Înțar de concentrați, cari constituie un procentaj de 15%, restul populației e toată înscrisă în Partidul Națiunii.*

Noul paroh al comunei Petroșnița-Severin

Caransebeș, 6. — Sub prezidenția Pr. On. protopop al Caransebeșului, s'a făcut Duminică înainte de amiază, în biserica ort. română a comunei, alegerea noului paroh al credincioșilor din comuna Petroșnița, jud. Severin.

Din cei 150 de alegători înscrisi, au luat parte 110, cari, la începutul alegerii, au aprobat cu unanimitate propunerea președintelui alegerii de a se proceda la alegere prin vot deschis cu aclamațiuni individuale.

Intr'o impresionantă solidaritate, întreg corpul alegătorilor prezenți, au votat pe părintele Rusalin Trița, actualmente prect în comuna Zlatița din jud. Caraș, un distins fiu al comunei Petroșnița, pe care apoi președintele alegerii l-a declarat ales cu unanimitate de voturi.

După terminarea alegerii, Pr. on. protopop Isaia Suru, impresionat plăcut de solidaritatea și însuflețirea alegătorilor, le-a mulțumit călduros pentru frumoasa lor atitudine și le-a promis că, în cel mai scurt timp posibil va proceda la instalarea noului lor paroh.

După proclamarea rezultatului alegerii, populația comunei a făcut o caldă manifestație de dragoste pentru noul ei pastor suflător, care se bucură de toată stima și dragostea credincioșilor datorită frumoaselor sale calități sufletești. coresp.

Mare ocazie în articole de tricotaj
 (combinezoane și articole pentru dame)
 de mătase, cu prețuri foarte reduse, la fabrica de tricotal
„TRICOROM“
 Timișoara I, Calea Dorobanților No. 47 Tel. 17-45
 deschis pentru onor. public zilnic dela orele 8—20, până la 10 August

ULTIMA ORA

După ocuparea Parisului: Cele mai noi ziare sunt împărțite Parizienilor.

Telegrame interne

București, 6. (SIR) — D. Ernest Urdariu, ministrul Casei Regale a părăsit Capitala aseară, mergând la țară, unde își va face convalescența.

București, 6. (SIR) — Eri, d. Teofil Sidorovici, comandantul Străzii Țării, însoțit de d. prof. Claudiu Isopescu dela Universitatea din Roma cu d-na și d. inspector general Enescu-Bughes au vizitat tabăra străjerilor dela Breaza, unde se pregătesc șefii de grupă la unitățile de pe teritoriu timp de 15 zile.

D. maior Marin Georgescu, comandantul centrului a prezentat raportul urând oaspetilor bun sosit. După aceea, d. comandant al Străzii Țării a trecut în revistă pe cei 700 de străjeri șefi de grupă, strângând mâna la fiecare.

Cu acest prilej, d. Teofil Sidorovici a rostit o impresionantă cuvântare.

București, 6. (SIR) — Direcția comercială CFR a hotărât ca începând dela 15 August să ridice taxa de intrare pe peroane dela 5 la 6 lei.

București, 6. (SIR) — TOȚI ELEVII CARE AU SUFERIT PEDEPSE DISCIPLINARE DIN MOTIVE POLITICE ȘI LI S'A APROBAT SĂ DEA EXAMENE PE CALE PARTICULARĂ, VOR FI ADMIS LA INSCRIERI PENTRU A-ȘI CONTINUA STUDIILE, CA ELEVI ORDINARI REGULAT INSCRIȘI.

Intre Jugoslavia și Berlin-Roma domnesc cele mai cordiale raporturi

Punerea la punct a unei manevre engleze

Roma, 6. (Stefani) — ȘTIRILE CARE APAR IN UNELE ZIARE STRĂINE ȘI PRETIND CĂ O COMISIE JUGOSLAVĂ ESTE CHEMATĂ LA BERLIN ȘI ROMA, SUNT O NOUĂ MANEVRA A INVENȚIUNILOR ENCEZE.

Pregătirile ofensive ale Turciei

Ankara, 6 (Rador). — Agenția Reuter transmite: Pregătirile ofensive ale Turciei sunt pe cale să fie consolidate cu fermitate. Statul Major este hotărât să nu lase nimic la întâmplare. Rechiziționările continuă. In numeroase regiuni, șoselele sunt pline de coloane de trupe,

aflăte în marș. Intre timp circulă un zvon perzistent, ca o comisiune italo-germană va merge în curând în Siria. Se poate totuși afirma că o influență a axei în Siria ar fi primită de arabi cu ochi nu prea buni.

Sovietul suprem URSS a adoptat proiectul de lege asupra intrării Lituaniei in URSS

Moscova, 6. (Rador). — Tass transmite: Sovietul suprem în ședința de Duminecă a adoptat cu unanimitate proiectul-lege asupra intrării republicii sovietice specialiste Lituania in URSS. Sovietul suprem a acceptat deasemeni propunerea guvernului republicii sovietice, socialiste Rusia Albă, cu privire la trecerea la republica sovietică socialistă Lituania a regiunii Svetsiansky și o parte din teritoriul altor regiuni din Rusia Albă, în care predomină elementul lituan. S'a hotărât ca în Lituania să se facă alegeri generale. Data acestor alegeri va fi stabilită de președintele sovietului suprem al U. R. S. S.

de președintele sovietului suprem al U. R. S. S.

Misiunea d-lui Tillea la Londra a încetat

București, 6. (SIR) — D. Viorel V. Tillea, ministru plenipotențiar al României la Londra, a fost rechemat.

Misiunea d-sale a încetat pe ziua de 23 Iulie 1940.

COMUNICATE

German: Cargobot englez scufundat la esirea canalului Sf. Gheorghe

Berlin, 6. (Rador) — Inaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

In ziua de 4 August, forțele aeriene au executat sboruri de recunoaștere deasupra Angliei și Scoției și largul coastelor engleze și scoțiene. Un cargobot a fost scufundat la esirea din canalul Sf. Gheorghe. In noaptea de 4 spre 5

August, avioanele noastre au atacat șanțierile navale dela Shernees, depozite de benzină, poziții ale artileriei antiaeriene dela Worth Killingholm.

Peste noapte, câteva avioane britanice au suferit stricăciuni mărunte.

In districtul Borken o fermă a fost incendiată, un civil omorît.

Italian: O luptă victorioasă la frontiera Cirenaicei

Roma, 6. (Rador) — Agenția Stefani transmite de undeva din Italia, următorul comunicat No. 58 al marelui cartier general al forțelor armatei italiene:

In Africa septentrională una din formațiunile noastre de avioane de atac a dat o luptă puternică, cu numeroase formațiuni inamice, care încerca să bombar-

deze trupele noastre din Libia aflate în mare, la frontiera Cirenaicei. In cursul acestei lupte date cu multă vigoare de aviatorii noștri au fost doborîte 10 avioane inamice. 10 autovehicule inamice au fost atinse de aviația italiană.

Un avion britanic care a aruncat bombe în apropiere de Marse Matruh a fost doborît. Toate avioanele noastre s'au înapoiat. Un atac dat de forțele inamice la Namaraput, la frontiera Sudanului superior a fost respins cu concursul populației. La Berbera un avion de bombardament a atins în plin un vas inamic. Un raid inamic efectuat contra orașului Massaua a provocat mici pagube. Sunt 4 morți și 30 răniți. Două avioane inamice doborîte, al treilea e socotit pierdut. La Cassala un avion inamic doborît.

Telegrame externe

Newyork, 6. (Rador) — DNB: Căbrul inventator de avioane Grover Loening din Litchfield, într'o cuvântare adresată studenților dela Universitatea Columbia a spus că Angliei îi lipsesc puțin 25.000 de avioane pentru a putea fi în situația de a apăra cu succes toate coastele sale împotriva atacurilor germane. Anglia nu posedă încă decât 5000 avioane, așa că inferioritatea sa aeriană față de Germania este evidentă.

Berlin, 6. (Rador) — D. Abetz, înscătinatul cu afaceri al ministerului afacerilor străine pe lângă comandantul militar din Franța a fost numit ambasador de Führer.

Chicago, 6. (Rador) — DNB: Cu valul de căldură, peste 50.000 de persoane au ținut să asiste la manifestarea organizată împotriva războiului. În fața de colonelul Lindbergh, la această manifestare au luat cuvântul mai mulți oratori, în frunte cu senatorul McCran. Asistența a aplaudat pe oratorii care s'au pronunțat împotriva intrării Statelor Unite în război.

Geneva, 6. (Rador) — Agenția DNB află din Nisa, că în această localitate și în alte orașe de pe Coasta de Azur s'au produs manifestații antimilitare. Astfel de manifestații s'au produs și la Lyon.

Newyork, 6. (Rador) — Corespondentul agenției DNB transmite: Ziarul american publică lungi corespondențe dela trimișii lor la Berlin, care au la parte la călătoria la Hamburg, pentru a se convinge că știrea engleză privitoare la completa distrugere a orașului Hamburg de către aviația militară germană este completă falsă. La Hamburg nu se văd urme de distrugere. Portul și șitulul Elbei sunt intacte. Ziaristii americani precizează că șanțierile dela Bichimet Vooss nu sunt deloc distruse.

Prizoneri din luptele dela Rein.

== CINE ISI PAZEȘTE GURA ȘI LIMBA, ISI SCUTEȘTE SUFLETUL DE MULTE NECAZURI ==